

5770

	TASTE OF	
	LIMMUD	

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jitkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 5 juni / 23 siewan 5770

Sidra Sjelach Lecha, Bemidbar [Numeri] 13:1-15:41, Tanach blz. 292-300

Haftara: Kohèlèt 4:4-5:7, Tanach blz. 1585-1586

Vertaling: Jaap en Sabine Frank-Fiedler

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Shelach/

SJELACH LECHA

Sjelach-Lecha is beroemd door de begintekst waarin het binnengaan in het land Jisraëel door 12 verspieders [om het te bespieden] wordt beschreven. Maar daarop volgt het voortdurende geklaag van het volk van Jisraëel over het leven in de woestijn. Het gaat over offers en een man die wordt betrapt bij het sprokkelen van brandhout op Sjabbat en wordt gestenigd. Het eindigt met wat nu de derde strofe van het Sjema is - het gebod om tsitsiet (speciale kwastjes) aan de hoeken van kleding aan te brengen.

Sjelach Lecha – Ben Baginsky

Ben Baginsky was de sjaliach van de Engelse Netzerbeweging voor de periode 2008-2009.

Tussen 2005 en 2008 studeerde hij cultuur aan de universiteit van Leeds.

Aan het begin van Sjelach geeft God Mosjee de opdracht om 12 mannen naar Kenaän te sturen om het land in kaart te brengen. Mosjee selecteert ze. Ze gaan op weg met de opdracht terug te komen met antwoorden op gerichte vragen. "Zijn de mensen die daar wonen sterk of zwak, met velen of met weinig? Is het bewoonde deel vruchtbaar of onherbergzaam? Zijn de plaatsen waar zij wonen toegankelijk of juist versterkt?"

De antwoorden waarmee de mannen terugkomen na veertig dagen zijn voornamelijk negatief. De meerderheid rept van agressieve reuzen en onneembare steden. Tegen al deze negativisme komen twee mannen naar voren die het keren van het tij van de algemene opinie in gang zetten. Jehosjoea en Kaleev hebben een afwijkende mening. Ze spreken positief over het land, dat ze 'heel, heel goed' noemen. Kaleev dringt erop aan om 'verder te gaan en het land te veroveren...het gaat ons lukken!'

Wat daar toen in de woestijn plaatsvond klinkt door tot vandaag en verschaft inzicht in hoe we als individuen en gemeenschappen naar de toekomst kijken. De verhouding van 10 delen wanhoop en 2 delen hoop past bij onze wereld. Kranten en politici zijn de Bijbelse verspieters van nu. Zij hebben onze huidige en nog komende uitdagingen in kaart gebracht en voorspellen voornamelijk doemscenario's. Zij hebben de rest van ons ertoe aangespoord om er net zo naar te kijken. Het vinden van een waarachtig geluid van hoop tussen de vervuiling is in toenemende mate lastig.

Een belangrijke les kan uit het verhaal van de spionnen worden getrokken: hoe we de menselijke neiging tot defaitisme, conflict en angst kunnen overwinnen. Ik ben echter van mening dat dit voor ons mogelijk is, juist dankzij en niet ondanks de wanhoop. Kaleev en Jehosjoea maakten juist zo'n indruk omdat het verlies van hoop hen voorging. Zij komen pas met hun mening nadat de andere verspieters hun mening hebben gegeven en nadat de mensen hebben besloten een nieuwe leider te benoemen en terug naar Egypte te gaan. Pas dan, niet eerder, geven Kaleev en Jehosjoea hoog op over het land.

Sjelachs boodschap aan ons is dat uitzichtloosheid een vruchtbare bodem kan zijn voor het tegendeel: hoop. Er is veel in de wereld van vandaag om wanhopig over te zijn. Het is lastig voor te stellen dat alles beter wordt. De economie komt er niet meer bovenop. Dictators worden niet ten val gebracht. En politici blijven alleen maar aan zichzelf denken. Of niet?

Ik ben ervan overtuigd dat wij, ongeacht de strijd die het kost, verplicht zijn dezelfde mentale verschuiving te maken als onze voorouders deden. Omdat de Jisraëlieten, toen zij uiteindelijk Kenaän binnentrokken een land aantroffen overvloeiend van melk en honing en zonder een spoor van reuzen.

Een andere invalshoek - Maya Foner

Maya is beroepshalve een Jewish Informal Educator. Zij woont met haar gezin in Amsterdam. De laatste drie jaar heeft ze leersessies gehouden voor Limmoed Nederland.

De tekst "In het Esjkoldal aangekomen sneden ze een rank met één tros druiven af, die ze met zijn tweeën aan een stok moesten dragen..." (Bemidbar 13:23) raakte mij omdat die mij onmiddellijk aan het symbool van Israëls Ministerie van Toerisme deed denken. Ik was een jaar of wat geleden gids in Israël en droeg trots de officiële badge met daarop de twee mannen met een tros druiven tussen zich in.

Nader onderzoek wijst uit dat het krachtige beeld van de twee verspieters tot veler verbeelding sprak. Het ontluikende Ministerie van Toerisme 'adopteerde' dit symbool in 1948 van Carmel Mizrachi, het befaamde wijnhuis, dat het, op zijn beurt eind 19e eeuw had overgenomen van het nog eerbiedwaardiger wijnhuis Efrat. Dat op haar beurt weer was genoemd naar Efrat, de vrouw van Kaleev ben Jechoene uit Chevron, omdat de druiven die ze gebruikten uit Chevron kwamen. De woordenwisseling over de rechten om dit symbool te gebruiken kwam uiteindelijk tot staan en een compromis werd in de jaren '70 van de vorige eeuw bereikt. De verspieters van Carmel Mizrachi lopen sindsdien van links naar rechts en die van het Ministerie van Toerisme van rechts naar links. En dit is geen politieke woordgrapje!! (Zie ook www.carmelwines.co.il/ en www.goisrael.com/tourism_eng).